

ผลการใช้โปรแกรมวิธีคิดตามหลักโยนิโสมนสิการที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มาจากครอบครัวไม่สมบูรณ์
โรงเรียนสิงห์สมุทร อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี

บัลลังก์ ตาลทอง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2548

ISBN 974-502-536-4

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ พระบัลลังก์ ตาลทอง ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด บุญเรือง)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วิณี ชิดเชิดวงศ์)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด บุญเรือง)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วิณี ชิดเชิดวงศ์)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)
..... กรรมการ
(ดร.จิรา จันทร์กระจำง)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ บุญร่วม ทิพพศรี)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)
วันที่ 14 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2548

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา

จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2548

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความกรุณา ในการให้คำปรึกษาและ การให้คำแนะนำต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด บุญเรือง ประธานกรรมการ ควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ วิณี ชิดเชิดวงศ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ทำให้ผู้วิจัยได้รับทราบแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และ ประสบการณ์ต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความกรุณา และอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ ความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการทำวิจัย ท่านผู้อำนวยการ คณาจารย์ และนักเรียนโรงเรียน สหสัมฤทธิ์ ที่ให้ความร่วมมือในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณกัณหา วชิโรภาสกรณ์ และ คุณวีระเชน ชินศักดิ์ชัย รวมถึงเพื่อนร่วม รุ่นที่เป็นกำลังใจ และมีความห่วงใยให้กันเสมอมา ตลอดจนบุคคลอื่น ๆ ที่มีได้เอ่ยนามไว้ ณ ที่นี้ด้วย ที่คอยให้กำลังใจและช่วยเหลือตลอดมา

ท้ายที่สุดนี้ ขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา ที่อบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา ตลอดจนพี่สาว และน้องสาวที่เป็นกำลังใจให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

พระบัลลังก์ ดาลทอง

46910861: สาขาวิชา: จิตวิทยาการแนะแนว; กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว)

คำสำคัญ: การเห็นคุณค่าในตนเอง/ การคิดตามหลักโยนิโสมนสิการ

บัลลังก์ ตาลทอง: ผลการใช้โปรแกรมวิธีคิดตามหลักโยนิโสมนสิการที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มาจากครอบครัวไม่สมบูรณ์ โรงเรียนสิงห์สมุทร อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี (THE EFFECTS OF YONISOMANASIKARN WAY OF THINKING ON SELF-ESTEEM OF INCOMPLETE FAMILY MATTHAYOMSUKSA 5 STUDENTS, SINGSAMUT SCHOOL, AMPHOE SATTAHIP, CHANGWAT CHONBURI) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: สมคิด บุญเรือง, ก.ค., วิณี ชิดเชิดวงศ์, กศ.ม., ไพรัตน์ วงษ์นาม, ก.ค. 113 หน้า. ปี พ.ศ. 2548. ISBN 974-502-536-4

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาโปรแกรมการใช้วิธีคิดตามหลักโยนิโสมนสิการต่อการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มาจากครอบครัวไม่สมบูรณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนโรงเรียนสิงห์สมุทร จังหวัดชลบุรี ที่มีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 จำนวน 12 คน เป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดการเห็นคุณค่าในตัวเอง และโปรแกรมการคิดตามหลักโยนิโสมนสิการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ดำเนินการทดลองแบบกลุ่มจำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที ได้แบ่งการทดลองออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำประเภทหนึ่งตัวแปรระหว่างกลุ่มและหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่ม (repeated-measures analysis of variance: one between-subjects variable and one within-subjects variable) และทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีทดสอบรายคู่แบบนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls procedure)

ผลการวิจัยพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนกลุ่มทดลองมีการเห็นคุณค่าในตัวเองสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนกลุ่มทดลองมีการเห็นคุณค่าในตัวเอง ในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญ .05 นักเรียนกลุ่มทดลองมีการเห็นคุณค่าในตัวเองระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

46910861: MAJOR: GUIDANCE PSYCHOLOGY; M.Ed. (GUIDANCE
PSYCHOLOGY)

KEYWORDS: SELF-ESTEEM/ YONISOMANASIKARN PROGRAMMING

BUNLUNG TANTHONG: THE EFFECTS OF YONISOMANASIKARN WAY OF
THINKING ON SELF-ESTEEM OF INCOMPLETE FAMILY MATTHAYOMSUKSA 5
STUDENTS, SINGSAMUT SCHOOL, AMPHOE SATTAHIP, CHANGWAT CHONBURI.
THESIS ADVISORS: SOMKIT BOONRAUNG, Ph.D., VINEE CHITCHUTVONG, M.Ed.,
(GUIDANCE), PAIRATANA WONGNAM, Ph.D. 113 P. 2005. ISBN 974-502-536-4

The purpose of this research was to study the effects of Yonisomanasikarn way of thinking on self-esteem of incomplete family Matthayomsuksa 5 students in singsamut School, Amphoe Sattahip, Changwat Chonburi. The Sample was 12 Matthayomsuksa 5 selected on the basis of self-esteem score lower than the percentile rank of 25th. These students were randomly selected and assigned to 2 group: the experimental group and the control group, with six members in each group. The instruments used in this research were the Buddhism Yonisomanasikarn way of thinking and the self-esteem test. The experimentation was group administered for twelve sessions; each session lasted about sixty minutes. The research design was a two-factor experiment with repeated measures on one factor. The study was divided into three phases: the pre-test phase, the post-test phase and the follow up phase. The data were analyzed by repeated-measures analysis of variance and testing difference among mean by the Newman-Keuls's test of multiple-comparison procedures.

The findings revealed that there was a statistically significant interaction at .05 level between the methods and the duration of the experiment. Participants in the experimental group had higher self-esteem than participants in the control group in the post-test and the follow up phase with statistical significance at .05. Participants in the experimental group had higher self-esteem in the post-test and the follow up phases than in the pre-test phase with statistical significance at .05. There was no statistically significant difference between the self-esteem level of the posttest and the follow up phases within the experimental group.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
การเห็นคุณค่าในตนเอง.....	8
เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดการเห็นคุณค่าในตนเอง.....	11
ความสำคัญของการเห็นคุณค่าในตนเอง.....	13
การเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเอง.....	14
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง.....	16
การคิดตามหลักโยนิโสมนสิการ.....	19
เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	19
ความหมายของโยนิโสมนสิการ.....	19
วิธีคิดตามหลักโยนิโสมนสิการ.....	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีคิดตามหลักโยนิโสมนสิการ.....	27

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ความหมายของกิจกรรมกลุ่ม.....	29
คุณค่าของกิจกรรมกลุ่ม.....	30
ขนาดของกลุ่มที่ใช้กิจกรรมกลุ่ม.....	32
ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมกลุ่ม.....	34
ลักษณะครอบครัวไม่สมบูรณ์.....	35
เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	35
ความหมายของครอบครัวไม่สมบูรณ์.....	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวไม่สมบูรณ์.....	39
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	42
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	42
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	43
การดำเนินการวิจัย.....	45
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	46
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
5 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย.....	59
สรุปผลการวิจัย.....	59
อภิปรายผล.....	59
ข้อเสนอแนะ.....	66

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	67
ภาคผนวก	75
ภาคผนวก ก	76
ภาคผนวก ข	80
ภาคผนวก ค	109
ประวัติย่อของผู้วิจัย	113

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แบบแผนการทดลอง.....	45
2 ค่าเฉลี่ยการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มาจากครอบครัวไม่สมบูรณ์ที่ใช้โปรแกรมการติดตามหลักโยนิโสมนสิการและกลุ่มควบคุมในระยะต่าง ๆ	50
3 ผลหลักและปฏิสัมพันธ์ ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะของการทดลองต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง.....	53
4 ผลการทดสอบผลย่อยของวิธีการทดลองในระยะก่อนการทดลอง.....	55
5 ผลการทดสอบผลย่อยของวิธีการทดลองในระยะหลังการทดลอง.....	55
6 ผลการทดสอบผลย่อยของวิธีการทดลองในระยะติดตามผล.....	56
7 ผลการทดสอบผลย่อยของระยะเวลาในกลุ่มที่ใช้โปรแกรมการติดตามหลักโยนิโสมนสิการ.....	57
8 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นรายคู่ในระยะก่อนการทดลองระยะหลังการทดลอง และติดตามผลด้วยวิธีการทดสอบแบบนิวแมน – กูลส์.....	58

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กระบวนการคิดแบบโยนิโสมนสิการ.....	25
2 แผนภูมิเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มาจาก ครอบครัวไม่สมบูรณ์ที่ใช้โปรแกรมการคิดตามหลักโยนิโสมนสิการ และกลุ่มควบคุมในระยะต่าง ๆ.....	51
3 แผนภูมิเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการเห็นคุณค่าในตัวเองในระยะต่าง ๆ ของนักเรียน ที่มาจากครอบครัวไม่สมบูรณ์ที่ใช้โปรแกรมการคิดตามหลักโยนิโสมนสิการ และกลุ่มควบคุม.....	52
4 กราฟเส้นแสดงมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง.....	54